

UMOWA O PRZYWILEJACH I IMMUNITETACH MIĘDZYNARODOWEGO TRYBUNAŁU KARNEGO

Państwa - Strony niniejszej Umowy,

zważywszy, że Rzymskim Statutem Międzynarodowego Trybunału Karnego, przyjętym dnia 17 lipca 1998 r. przez Konferencję Dyplomatyczną Pełnomocników Narodów Zjednoczonych, utworzono Międzynarodowy Trybunał Karny uprawniony do wykonywania jurysdykcji wobec osób, które dopuściły się najpoważniejszych zbrodni wagi międzynarodowej;

zważywszy, że w artykule 4 Rzymskiego Statutu stanowi się, że Międzynarodowy Trybunał Karny ma międzynarodową osobowość prawną oraz zdolność prawną niezbędną do wykonywania jego funkcji i osiągnięcia jego celów;

zważywszy, że w artykule 48 Rzymskiego Statutu stanowi się, że Międzynarodowy Trybunał Karny korzysta na terytorium każdego Państwa-Strony Rzymskiego Statutu z takich przywilejów i immunitetów, jakie mogą być nieodzowne do osiągnięcia jego celów;

uzgodniły co następuje:

Artykuł 1 Znaczenie użytych terminów

W rozumieniu niniejszej Umowy określenie:

- (a) „Statut” oznacza Rzymski Statut Międzynarodowego Trybunału Karnego przyjęty dnia 17 lipca 1998 r. przez Konferencję Dyplomatyczną Pełnomocników Narodów Zjednoczonych w sprawie utworzenia Międzynarodowego Trybunału Karnego;
- (b) „Trybunał” oznacza Międzynarodowy Trybunał Karny utworzony Statutem;
- (c) „Państwa-Strony” oznacza Państwa-Strony niniejszej Umowy;
- (d) „przedstawiciele Państw-Stron” oznacza wszystkich delegatów, zastępców delegatów, doradców, ekspertów i sekretarzy delegacji;
- (e) „Zgromadzenie” oznacza Zgromadzenie Państw-Stron Statutu;
- (f) „sędziowie” oznacza sędziów Trybunału;
- (g) „Prezydium” oznacza organ złożony z Prezesa oraz Pierwszego i Drugiego Wiceprezesa Trybunału;
- (h) „Prokurator” oznacza Prokuratora wybranego przez Zgromadzenie zgodnie z artykułem 42 ustęp 4 Statutu;
- (i) „Wiceprokuratorzy” oznacza Wiceprokuratorów wybranych przez Zgromadzenie zgodnie z artykułem 42 ustęp 4 Statutu;
- (j) „Sekretarz” oznacza Sekretarza wybranego przez Trybunał zgodnie z artykułem 43 ustęp 4 Statutu;

- (k) „Zastępca Sekretarza” oznacza Zastępcę Sekretarza wybranego przez Trybunał zgodnie z artykułem 43 ustęp 4 Statutu;
- (l) „adwokat” oznacza zarówno adwokata obrony jak i prawnych przedstawicieli pokrzywdzonych;
- (m) „Sekretarz Generalny” oznacza Sekretarza Generalnego Organizacji Narodów Zjednoczonych;
- (n) „przedstawiciele organizacji międzyrządowych” oznacza szefów organizacji międzyrządowych, w tym wszystkich funkcjonariuszy działających w ich imieniu;
- (o) „Konwencja wiedeńska” oznacza Konwencję wiedeńską o stosunkach dyplomatycznych z dnia 18 kwietnia 1961 r.;
- (p) „Reguły Procesowe i Dowodowe” oznacza Reguły Procesowe i Dowodowe przyjęte zgodnie z artykułem 51 Statutu.

Artykuł 2

Status prawny i osobowość prawna Trybunału

Trybunał posiada międzynarodową osobowość prawną oraz zdolność prawną w zakresie koniecznym do wykonywania swych funkcji i realizowania swoich celów. Trybunał może w szczególności zawierać umowy, nabywać i zbywać nieruchomości i ruchomości oraz uczestniczyć w postępowaniu prawnym.

Artykuł 3

Postanowienia ogólne o przywilejach i immunitetach Trybunału

Trybunał korzysta na terytorium każdego Państwa - Strony z takich przywilejów i immunitetów, jakie są niezbędne do osiągnięcia jego celów.

Artykuł 4

Nietykalność pomieszczeń Trybunału

Pomieszczenia Trybunału są nietykalne.

Artykuł 5

Flaga, godło i oznaczenia

Trybunał może umieszczać swą flagę, godło i oznaczenia na swych pomieszczeniach oraz na pojazdach i innych środkach transportu wykorzystywanych do celów służbowych.

Artykuł 6

Immunitet Trybunału, jego mienia, funduszy i aktywów

1. Trybunał oraz jego mienie, fundusze i aktywa, niezależnie od miejsca, w którym się znajdują i tego, w czym są posiadaniu, korzystają z immunitetu jurysdykcyjnego, z wyjątkiem wyraźnego zrzeczenia się przez Trybunał tego immunitetu w odniesieniu do danej sprawy. Rozumie się jednak, że zrzeczenie się immunitetu nie obejmuje jakiegokolwiek środka egzekucyjnego.

2. Mienie, fundusze i aktywa Trybunału, niezależnie od miejsca, w którym się znajdują i tego, w czym są posiadaniu, nie podlegają przeszukaniu, zajęciu, rekwizycji, konfiskacie,

wywłaszczeniu ani ingerencji w żadnej innej formie, czy to w drodze decyzji władzy wykonawczej, administracyjnej, sądowej czy ustawodawczej.

3. W zakresie niezbędnym do wykonywania funkcji Trybunału, mienie, fundusze i aktywa Trybunału, niezależnie od miejsca, w którym się znajdują, i tego, w czym są posiadaniu, są wyłączone z wszelkich restrykcji, regulacji, ograniczeń lub moratoriów jakiegokolwiek rodzaju.

Artykuł 7 **Nietykalność archiwów i dokumentów.**

Archiwa Trybunału oraz wszelkie pisma i dokumenty niezależnie od formy, jak również materiały wysyłane do albo z Trybunału, posiadane przez Trybunał lub do niego należące, niezależnie od miejsca, w którym się znajdują, i tego, w czym są posiadaniu, są nietykalne. Ustanie lub brak takiej nietykalności nie wpływa na środki ochronne, których zastosowanie Trybunał może zarządzić na podstawie swego Statutu lub Reguł Procesowych i Dowodowych w odniesieniu do dokumentów i materiałów udostępnionych Trybunałowi albo przez niego wykorzystywanych.

Artykuł 8 **Zwolnienie z podatków, cel oraz ograniczeń importowych i eksportowych**

1. Trybunał, jego aktywa, dochód i inne mienie, jak również jego działania i transakcje są zwolnione z wszelkich podatków bezpośrednich, co obejmuje między innymi podatek dochodowy, podatek od kapitału i podatek od osób prawnych, jak również z podatków bezpośrednich pobieranych przez władze lokalne i samorządowe. Rozumie się jednak, że Trybunał nie może się powoływać na to zwolnienie w odniesieniu do podatków, które są faktycznie tylko opłatami za usługi użyteczności publicznej, świadczone według stałej stawki zgodnie z ilością wykonanych usług i które mogą być wskazane, opisane i wyodrębnione.

2. Trybunał jest zwolniony z wszelkich cel, podatków importowych, jak również nie stosuje się do niego zakazów i ograniczeń importowych i eksportowych, w odniesieniu do artykułów importowanych albo eksportowanych przez Trybunał do użytku służbowego, oraz w odniesieniu do jego publikacji.

3. Towary importowane lub zakupione w ramach takiego wyłączenia nie mogą zostać sprzedane ani w inny sposób zbyte na terytorium Państwa-Strony, chyba że na warunkach uzgodnionych z właściwymi organami tego Państwa-Strony.

Artykuł 9 **Zwrot cel lub podatków**

1. Trybunał nie może, co do zasady, żądać zwolnienia z cel lub podatków, włączonych do cen mienia ruchomego i nieruchomego, oraz podatków zapłaconych za wykonane usługi. Niemniej jednak, jeśli Trybunał, do swego użytku służbowego, dokonuje większych zakupów mienia, towarów lub usług, od których pobrano lub można pobrać możliwe do określenia cła lub podatki, Państwa-Strony przyjmą stosowne rozwiązania administracyjne celem zwolnienia Trybunału z takich opłat albo zwrócenia mu sumy zapłaconego cła lub podatku.

2. Towary zakupione w ramach takiego zwolnienia lub objęte takim zwrotem nie mogą zostać sprzedane ani w inny sposób zbyte, chyba że na warunkach ustanowionych przez Państwo-Stronę, która udzieliła zwolnienia lub dokonała zwrotu. Nie przyznaje się zwolnień lub zwrotów w odniesieniu do opłat za usługi użyteczności publicznej świadczone na rzecz Trybunału.

Artykuł 10

Fundusze i zwolnienie z ograniczeń walutowych

1. Bez ograniczeń, które wynikałyby ze środków kontroli finansowej, regulacji lub moratoriów finansowych jakiegokolwiek rodzaju, podczas wykonywania swej działalności:
 - (a) Trybunał może posiadać fundusze, wszelkiego rodzaju walutę lub złoto oraz prowadzić rachunki w jakiegokolwiek walucie;
 - (b) Trybunał może sposobem swobodnym przekazywać swe fundusze, złoto lub walutę z jednego kraju do innego albo na obszarze dowolnego kraju, jak również wymieniać posiadaną walutę na dowolną inną;
 - (c) Trybunał może otrzymywać, posiadać, zbywać, przekazywać, wymieniać albo w inny sposób obracać obligacjami i innymi finansowymi papierami wartościowymi;
 - (d) Trybunał korzysta z traktowania nie mniej korzystnego niż przyznawane przez dane Państwo- Stronę jakiegokolwiek organizacji międzyrządowej albo misji dyplomatycznej w odniesieniu do kursów wymiany przy jej transakcjach finansowych.
2. Wykonując swe prawa, o których mowa w ustępie 1, Trybunał należycie uwzględnia wszelkie zażalenia każdego Państwa-Strony w takim zakresie, w jakim uważa, że zastosowanie środków wskazanych w takich zażaleniach nie przyniesie szkody interesom Trybunału.

Artykuł 11

Ułatwienia w porozumiewaniu się

1. Trybunał korzysta na terytorium każdego Państwa-Strony, dla celów urzędowego porozumiewania się i korespondencji, z traktowania nie mniej korzystnego niż przyznawane przez dane Państwo-Stronę jakiegokolwiek organizacji międzyrządowej albo misji dyplomatycznej, jeśli chodzi o kwestie pierwszeństwa, stawek i podatków stosowanych wobec poczty oraz różnych form łączności i korespondencji.
2. Urzędowa łączność i korespondencja Trybunału nie podlegają cenzurze.
3. Trybunał może wykorzystywać wszelkie stosowne środki łączności, w tym elektroniczne, oraz może posługiwać się kodami lub szyfrem dla celów urzędowej łączności i korespondencji. Urzędowa łączność i korespondencja Trybunału są nietykalne.
4. Trybunał może wysyłać i otrzymywać korespondencję i inne materiały lub wiadomości kurierem lub w zapieczętowanych przesyłkach, którym przysługują takie same przywileje, immunitety i ułatwienia, jakie przysługują kurierom dyplomatycznym i poczcie dyplomatycznej.
5. Trybunał może się posługiwać sprzętem radiowym i innym sprzętem telekomunikacyjnym, na dowolnych częstotliwościach przydzielonych mu przez Państwa-Strony zgodnie z ich krajowymi procedurami. Państwa-Strony dołożą starań, by przydzielać Trybunałowi, w możliwym zakresie, te częstotliwości, o które Trybunał się zwróci.

Artykuł 12

Wykonywanie funkcji Trybunału poza jego siedzibą

W razie uznania przez Trybunał, zgodnie z artykułem 3 ustęp 3 Statutu, za celowe odbycia posiedzenia poza swą siedzibą w Hadze, w Niderlandach, Trybunał może zawrzeć z danym państwem porozumienie dotyczące zapewnienia mu odpowiednich ułatwień do wykonywania jego funkcji.

Artykuł 13

Przedstawiciele państw uczestniczący w Zgromadzeniu i jego organach pomocniczych oraz przedstawiciele organizacji międzyrządowych

1. Przedstawiciele Państw-Stron Statutu biorący udział w posiedzeniach Zgromadzenia i jego organów pomocniczych, przedstawiciele innych państw, którzy mogą brać udział w posiedzeniach Zgromadzenia i jego organów pomocniczych jako obserwatorzy na podstawie artykułu 112 ustęp 1 Statutu, oraz przedstawiciele państw i organizacji międzyrządowych zapraszani na posiedzenia Zgromadzenia i jego organów pomocniczych, podczas wykonywania ich urzędowych funkcji oraz podczas podróży do i z miejsca posiedzenia, korzystają z następujących przywilejów i immunitetów:

- (a) immunitetu od zatrzymania lub aresztowania;
- (b) immunitetu jurysdykcyjnego w odniesieniu do ich wypowiedzi ustnych lub pisemnych oraz wszelkich czynności podejmowanych przez nich w ramach ich urzędowych funkcji, również po zaprzestaniu wykonywania przez te osoby ich funkcji jako przedstawicieli;
- (c) nietykalności wszelkich pism i dokumentów, niezależnie od ich formy;
- (d) prawa do posługiwania się kodami lub szyframi, do otrzymywania pism i dokumentów lub korespondencji kurierem lub w zapieczętowanych przesyłkach oraz do otrzymywania i wysyłania wiadomości elektronicznych;
- (e) zwolnienia z ograniczeń imigracyjnych, wymagań co do rejestracji cudzoziemców oraz obowiązków służby państwowej w Państwie-Stronie, które odwiedzają albo przez które przejeżdżają w związku z wykonywaniem swych funkcji;
- (f) takich samych przywilejów i ułatwień walutowych i w zakresie wymiany walut, jakie są przyznawane przedstawicielom obcych rządów w czasowych oficjalnych misjach;
- (g) takich samych immunitetów i ułatwień dotyczących bagażu osobistego, jakie są przyznawane przedstawicielom dyplomatycznym zgodnie z Konwencją wiedeńską;
- (h) takiej samej ochrony i udogodnień repatriacyjnych podczas kryzysu międzynarodowego, jakie zgodnie z Konwencją wiedeńską przysługują przedstawicielom dyplomatycznym;
- (i) takich innych przywilejów, immunitetów i ułatwień, które nie są niezgodne z wymienionymi powyżej, jakie przysługują przedstawicielom dyplomatycznym, z tym, że osoby o których mowa w niniejszym artykule nie mogą żądać zwolnienia z ceł od sprowadzanych towarów (poza stanowiącymi część ich osobistego bagażu) albo z akcyzy lub z podatków od sprzedaży.

2. Jeśli stosowanie jakiegokolwiek formy opodatkowania jest uzależnione od okresu zamieszkiwania, to okresów, w których przedstawiciele, o których mowa w ustępie 1, biorący

udział w posiedzeniach Zgromadzenia i jego organów pomocniczych, przebywają w Państwie-Stronie w celu wykonywania swych obowiązków, nie uważa się za okresy zamieszkiwania.

3. Postanowienia ustępów 1 i 2 niniejszego artykułu nie mają zastosowania w stosunkach pomiędzy przedstawicielem a władzami Państwa-Strony, którego jest on obywatelem, oraz pomiędzy nim a Państwem-Stroną lub międzyrządową organizacją, które reprezentuje lub reprezentował.

Artykuł 14

Przedstawiciele państw uczestniczący w postępowaniu przed Trybunałem

Przedstawiciele państw uczestniczący w postępowaniu przed Trybunałem, podczas wykonywania ich urzędowych funkcji oraz podczas podróży do i z miejsca, w którym toczy się postępowanie, korzystają z przywilejów i immunitetów wymienionych w artykule 13.

Artykuł 15

Sędziowie, Prokurator, Wiceprokuratorzy i Sekretarz

1. Sędziowie, Prokurator, Wiceprokuratorzy i Sekretarz, gdy uczestniczą w działalności urzędowej Trybunału lub w związku z tą działalnością, korzystają z takich samych przywilejów i immunitetów, jakie są przyznawane szefom misji dyplomatycznych, a po upływie kadencji przysługuje im nadal immunitet jurysdykcyjny w odniesieniu do wypowiedzi ustnych lub pisemnych oraz czynności podejmowanych przez nich w ramach ich urzędowych funkcji .

2. Sędziom, Prokuratorowi, Wiceprokuratorom i Sekretarzowi oraz zamieszkującym wspólnie z nimi członkom ich rodzin przysługują wszelkie ułatwienia w opuszczeniu kraju, w którym mogą się znajdować, oraz we wjeździe i wyjeździe z kraju, w którym toczy się postępowanie przed Trybunałem. W podróżach związanych z wykonywaniem ich funkcji, sędziowie, Prokurator, Wiceprokuratorzy i Sekretarz, we wszystkich Państwach-Stronach, przez które mogą przejeżdżać, korzystają z wszelkich przywilejów, immunitetów i ułatwień przyznawanych przez Państwa-Strony w podobnych okolicznościach przedstawicielom dyplomatycznym zgodnie z Konwencją wiedeńską.

3. Jeśli sędzia, Prokurator, Wiceprokurator lub Sekretarz, w celu pozostawania w dyspozycji Trybunału, zamieszkuje w Państwie-Stronie innym niż to, którego jest obywatelem lub stałym rezydentem, takiej osobie, wraz z zamieszkującymi wspólnie z nią członkami rodziny, przysługują w okresie takiego zamieszkiwania dyplomatyczne przywileje, immunitety i ułatwienia.

4. Sędziom, Prokuratorowi, Wiceprokuratorom i Sekretarzowi oraz zamieszkującym wspólnie z nimi członkom ich rodzin przysługują takie same udogodnienia repatriacyjne podczas kryzysu międzynarodowego, jakie zgodnie z Konwencją wiedeńską przysługują przedstawicielom dyplomatycznym.

5. Postanowienia ustępów 1-4 niniejszego artykułu mają zastosowanie do sędziów Trybunału również po upływie kadencji, jeśli nadal wykonują swe funkcje zgodnie z artykułem 36 ustęp 10 Statutu.

6. Wynagrodzenia, honoraria i świadczenia wypłacane przez Trybunał sędziom, Prokuratorowi, Wiceprokuratorom i Sekretarzowi są wolne od podatku. Jeśli stosowanie dowolnej formy opodatkowania jest uzależnione od zamieszkiwania, to okresów, w których sędziowie, Prokurator, Wiceprokurator i Sekretarz przebywają w Państwie-Stronie w celu

wykonywania swych funkcji, nie uważa się do celów podatkowych za okresy zamieszkiwania. Państwa-Strony mogą uwzględniać te wynagrodzenia, honoraria i świadczenia w związku z określeniem wysokości podatków obciążających przychody osiągnane przez nich z innych źródeł.

7. Państwa-Strony nie mają obowiązku zwalniania z opodatkowania emerytur lub rent wypłacanych byłym sędziom, Prokuratorom i Sekretarzom oraz osobom pozostającym na ich utrzymaniu.

Artykuł 16

Zastępca Sekretarza, personel Urzędu Prokuratora i personel Sekretariatu

1. Zastępca Sekretarza, personel Urzędu Prokuratora i personel Sekretariatu korzysta z przywilejów, immunitetów i ułatwień niezbędnych do wykonywania ich funkcji w sposób niezależny. Przysługują im:

- (a) immunitet od zatrzymania lub aresztowania oraz zajęcia bagażu osobistego;
- (b) immunitet jurysdykcyjny w odniesieniu do ich wypowiedzi ustnych lub pisemnych oraz czynności podejmowanych przez nich w ramach ich urzędowych funkcji, również po ustaniu zatrudnienia w Trybunale;
- (c) nietykalność wszelkich urzędowych pism i dokumentów, niezależnie od ich formy, oraz materiałów;
- (d) zwolnienie z opodatkowania wynagrodzeń, honorariów i świadczeń wypłacanych takim osobom przez Trybunał; Państwa-Strony mogą uwzględniać te wynagrodzenia, honoraria i świadczenia w związku z określeniem wysokości podatków obciążających przychody osiągnane przez te osoby z innych źródeł.
- (e) zwolnienie z obowiązków służby państwowej;
- (f) wraz z zamieszkującymi wspólnie z nimi członkami ich rodzin, zwolnienie z ograniczeń imigracyjnych i wymagań co do rejestracji cudzoziemców;
- (g) zwolnienie z kontroli bagażu osobistego, chyba że zachodzą poważne podstawy by przypuszczać, że bagaż zawiera artykuły, których wwóz lub wywóz jest zabroniony prawem albo których dotyczą przepisy o kwarantannie obowiązujące w danym Państwie-Stronie; w takim wypadku kontrolę przeprowadza się w obecności zainteresowanego funkcjonariusza Trybunału;
- (h) przywileje i ułatwienia walutowe i w zakresie wymiany walut takie same, jak przyznawane funkcjonariuszom misji dyplomatycznych ustanowionych w danym Państwie-Stronie posiadającym porównywalny stopień;
- (i) wraz z zamieszkującymi wspólnie z nimi członkami ich rodzin, takie same udogodnienia repatriacyjne podczas kryzysu międzynarodowego, jakie zgodnie z Konwencją wiedeńską przysługują przedstawicielom dyplomatycznym;
- (j) prawo wwozu bez cła i podatków, poza płatnościami za usługi, mebli i rzeczy osobistych w związku z objęciem stanowiska w danym Państwie-Stronie oraz wywozu mebli i rzeczy osobistych bez cła i podatków do kraju stałego zamieszkania.

2. Państwa-Strony nie mają obowiązku zwalniania z opodatkowania emerytur lub rent wypłacanych byłym Zastępcom Sekretarzy, członkom personelu Urzędu Prokuratora, członkom personelu Sekretariatu oraz osobom pozostającym na ich utrzymaniu.

Artykuł 17

Personel zatrudniany lokalnie i nie objęty w inny sposób postanowieniami niniejszej Umowy

Personelowi lokalnie zatrudnionemu przez Trybunał i nie objętemu w inny sposób postanowieniami niniejszej Umowy, przysługuje immunitet jurysdykcyjny w odniesieniu do ich wypowiedzi ustnych lub pisemnych oraz wszelkich działań dokonywanych w charakterze urzędowym na rzecz Trybunału. Taki immunitet przysługuje również po ustaniu zatrudnienia w Trybunale co do działań wykonywanych w imieniu Trybunału. W okresie zatrudnienia osoby te korzystają również z ułatwień niezbędnych do wykonywania ich funkcji na rzecz Trybunału w sposób niezależny.

Artykuł 18

Adwokat i osoby pomagające adwokatowi obrony

1. Adwokat korzysta z następujących przywilejów, immunitetów i ułatwień, w zakresie niezbędnym do wykonywania jego funkcji w sposób niezależny, w tym podczas podróży, w związku z wykonywaniem jego obowiązków oraz z zastrzeżeniem konieczności okazania zaświadczenia, o którym mowa w ustępie 2 niniejszego artykułu:

- (a) immunitetu od zatrzymania lub aresztowania oraz zajęcia bagażu osobistego;
- (b) immunitetu jurysdykcyjnego w odniesieniu do wypowiedzi ustnych lub pisemnych oraz czynności podejmowanych przez niego w ramach jego urzędowych funkcji, również po zaprzestaniu wykonywania jego funkcji;
- (c) nietykalności pism i dokumentów, w niezależnie od ich formy, oraz materiałów, związanych z wykonywaniem jego funkcji;
- (d) do celów porozumiewania się związanego z wykonywaniem funkcji adwokata, prawa do otrzymywania i wysyłania pism i dokumentów w dowolnej formie;
- (e) zwolnienia z ograniczeń imigracyjnych i wymagań co do rejestracji cudzoziemców;
- (f) zwolnienia z kontroli bagażu osobistego, chyba że zachodzą poważne podstawy by przypuszczać, że bagaż zawiera artykuły, których wwóz lub wywóz jest zabroniony prawem albo których dotyczą przepisy o kwarantannie obowiązujące w danym Państwie-Stronie; w takim wypadku kontrolę przeprowadza się w obecności zainteresowanego adwokata;
- (g) takich samych przywilejów i ułatwień walutowych i w zakresie wymiany walut, jakie są przyznawane przedstawicielom obcych rządów w czasowych oficjalnych misjach;
- (h) takich samych udogodnień repatriacyjnych podczas kryzysu międzynarodowego, jakie zgodnie z Konwencją wiedeńską przysługują przedstawicielom dyplomatycznym;

2. Po powołaniu adwokata zgodnie z postanowieniami Statutu, Regulami Procesowymi i Dowodowymi oraz Regulaminem Trybunału, adwokat otrzymuje zaświadczenie podpisane przez Sekretarza, na okres potrzebny do wykonywania jego funkcji. Takie zaświadczenie zostaje cofnięte w razie ustania pełnomocnictwa lub upoważnienia przed upływem okresu ważności zaświadczenia.

3. Jeśli stosowanie jakiegokolwiek formy opodatkowania jest uzależnione od zamieszkiwania, okresów, w których obrońca przebywa w Państwie-Stronie w związku z wykonywaniem swych funkcji nie uważa się za okresy zamieszkiwania.

4. Postanowienia niniejszego artykułu stosuje się odpowiednio do osób pomagających adwokatowi obrony zgodnie z punktem 22 Reguł Procesowych i Dowodowych.

Artykuł 19 **Świadkowie**

1. Świadkowie korzystają z następujących przywilejów, immunitetów i ułatwień, w zakresie niezbędnym do ich stawiania się przed Trybunałem celem złożenia zeznań, w tym podczas podróży związanej ze stawieniem się przed Trybunałem, z zastrzeżeniem konieczności okazania dokumentu, o którym mowa w ustępie 2 niniejszego artykułu:

- (a) immunitetu od zatrzymania lub aresztowania;
- (b) bez naruszenia postanowienia litery d, immunitetu od zajęcia bagażu osobistego, chyba że zachodzą poważne podstawy by przypuszczać, że bagaż zawiera artykuły, których wwóz lub wywóz jest zabroniony prawem albo których dotyczą przepisy o kwarantannie obowiązujące w danym Państwie-Stronie;
- (c) immunitetu jurysdykcyjnego w odniesieniu do ich wypowiedzi ustnych lub pisemnych oraz wszelkich czynności podejmowanych przez niech podczas składania zeznań, również po ich stawieniu się i złożeniu zeznań przed Trybunałem;
- (d) nietykalności pism i dokumentów niezależnie od ich formy oraz materiałów związanych z zeznaniami;
- (e) do celów porozumiewania się z Trybunałem i adwokatem w związku z zeznaniami, prawa do otrzymywania i wysyłania pism i dokumentów, w dowolnej formie;
- (f) zwolnienia z ograniczeń imigracyjnych i wymagań co do rejestracji cudzoziemców podczas podróży świadka celem złożenia zeznań;
- (g) takich samych udogodnień repatriacyjnych podczas kryzysu międzynarodowego, jakie zgodnie z Konwencją wiedeńską przysługują przedstawicielom dyplomatycznym;

2. Świadkowie, którym przysługują przywileje, immunitety i ułatwienia, o których mowa w ustępie 1 niniejszego artykułu, otrzymują od Trybunału dokument potwierdzający, że ich stawienie się jest wymagane przez Trybunał, oraz wyznaczający okres, w którym takie stawienie się jest niezbędne.

Artykuł 20 **Pokrzywdzeni**

1. Pokrzywdzeni uczestniczący w postępowaniu zgodnie z regułami 89 - 91 Reguł Procesowych i Dowodowych korzystają z następujących przywilejów, immunitetów i ułatwień, w zakresie niezbędnym do ich stawiania się przed Trybunałem, w tym podczas

podróży związanych z takim stawianiem się, z zastrzeżeniem konieczności okazania dokumentu, o którym mowa w ustępie 2 niniejszego artykułu:

- (a) immunitetu od zatrzymania lub aresztowania;
- (b) immunitetu od zajęcia bagażu osobistego, chyba że zachodzą poważne podstawy by przypuszczać, że bagaż zawiera artykuły, których wwóz lub wywóz jest zabroniony prawem albo których dotyczą przepisy o kwarantannie obowiązujące w danym Państwie-Stronie;
- (c) immunitetu jurysdykcyjnego w odniesieniu do ich wypowiedzi ustnych lub pisemnych oraz wszelkich czynności podejmowanych przez nich podczas stawiania się przed Trybunałem, również po ich stawieniu się przed Trybunałem;
- (d) zwolnienia z ograniczeń imigracyjnych i wymagań co do rejestracji cudzoziemców podczas podróży do i z Trybunału celem takiego stawiennictwa.

2. Pokrzywdzeni uczestniczący w postępowaniu zgodnie z regułami 89 - 91 Reguł Procesowych i Dowodowych, którzy korzystają z przywilejów, immunitetów i ułatwień wymienionych w ustępie 1 niniejszego artykułu, otrzymują od Trybunału dokument potwierdzający ich uczestnictwo w postępowaniu przed Trybunałem oraz wyznaczający okres takiego uczestnictwa.

Artykuł 21 **Biegli**

1. Biegłym wykonującym funkcje dla Trybunału przysługują następujące przywileje, immunitety i ułatwienia, w zakresie niezbędnym do wykonywania ich funkcji w sposób niezależny, w tym podczas podróży związanych z wykonywaniem tych funkcji, z zastrzeżeniem konieczności okazania dokumentu, o którym mowa w ustępie 2 niniejszego artykułu:

- (a) immunitet od zatrzymania lub aresztowania oraz od zajęcia bagażu osobistego;
- (b) immunitet jurysdykcyjny w odniesieniu do ich wypowiedzi ustnych lub pisemnych oraz wszelkich czynności podejmowanych podczas wykonywania funkcji dla Trybunału, również po zakończeniu wykonywania tych funkcji;
- (c) nietykalność wszelkich urzędowych pism i dokumentów, niezależnie od ich formy, oraz materiałów związanych z funkcjami biegłego wykonywanymi dla Trybunału;
- (d) do celów porozumiewania się z Trybunałem, prawo do otrzymywania i wysyłania pism i dokumentów w dowolnej formie oraz materiałów związanych z ich funkcjami wykonywanymi dla Trybunału, kurierem lub w zapieczętowanych przesyłkach;
- (e) zwolnienie z kontroli bagażu osobistego, chyba że zachodzą poważne podstawy by przypuszczać, że bagaż zawiera artykuły, których wwóz lub wywóz jest zabroniony prawem albo których dotyczą przepisy o kwarantannie obowiązujące w danym Państwie-Stronie; w takim przypadku kontrolę przeprowadza się w obecności zainteresowanego biegłego;
- (f) takie same przywileje i ułatwienia walutowe i w zakresie wymiany walut, jakie przysługują przedstawicielom obcych rządów w czasowych oficjalnych misjach;

- (g) takie same udogodnienia repatriacyjne podczas kryzysu międzynarodowego, jakie zgodnie z Konwencją wiedeńską przysługują przedstawicielom dyplomatycznym;
- (h) zwolnienie z ograniczeń imigracyjnych i wymagań co do rejestracji cudzoziemców w odniesieniu do ich funkcji określonych w dokumencie, o którym mowa w ustępie 2 niniejszego artykułu.

2. Biegli, którzy korzystają z przywilejów, immunitetów i ułatwień wymienionych w ustępie 1 niniejszego artykułu, otrzymują od Trybunału dokument potwierdzający, że wykonują oni funkcje dla Trybunału, i wyznaczający okres wykonywania tych funkcji.

Artykuł 22

Inne osoby, których obecność wymagana jest w siedzibie Trybunału

1. Innym osobom, których obecność wymagana jest w siedzibie Trybunału, w zakresie niezbędnym do takiej obecności w siedzibie Trybunału, w tym podczas podróży związanych z taką obecnością, przysługują przywileje, immunitety i udogodnienia określone w artykule 20 ustęp 1 litery (a) – (d) niniejszej Umowy, z zastrzeżeniem konieczności okazania dokumentu, o którym mowa w ustępie 2 niniejszego artykułu:

2. Inne osoby, których obecność wymagana jest w siedzibie Trybunału, otrzymują od Trybunału dokument potwierdzający, że ich obecność jest wymagana i wyznaczający okres, w którym taka obecność jest niezbędna.

Artykuł 23

Obywatele i stali rezydenci

W chwili podpisania, ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia albo przystąpienia, każde Państwo może zadeklarować, że:

- (a) bez naruszenia postanowień artykułu 15 ustęp 6 i artykułu 16 ustęp 1 litery (d), osoba o której mowa w artykułach 15, 16, 18, 19 i 21, na terytorium Państwa-Strony, którego osoba ta jest obywatelem lub stałym rezydentem, korzysta wyłącznie z następujących przywilejów i immunitetów, w zakresie niezbędnym do wykonywania jej funkcji w sposób niezależny albo do stawiania się lub składania zeznań przed Trybunałem:
 - (i) immunitetu od zatrzymania lub aresztowania;
 - (ii) immunitetu jurysdykcyjnego w odniesieniu do wypowiedzi ustnych lub pisemnych oraz wszelkich czynności podejmowanych przez tą osobę w ramach wykonywania jej funkcji dla Trybunału albo podczas stawiania się lub składania zeznań, również po zakończeniu wykonywania przez tę osobę jej funkcji dla Trybunału, albo po stawieniu się lub złożeniu zeznań przed Trybunałem;
 - (iii) nietykalności pism i dokumentów niezależnie od formy oraz materiałów związanych z wykonywaniem jej funkcji dla Trybunału albo ze stawianiem się lub składaniem zeznań przed Trybunałem;
 - (iv) prawa do otrzymywania i wysyłania pism w dowolnej formie w celu porozumiewania się jej z Trybunałem oraz w przypadku osoby, o której mowa w artykule 19, w celu porozumiewania się z jej adwokatem w związku ze składaniem przez nią zeznań;

- (b) osoba, o której mowa w artykule 20 i 22, na terytorium Państwa-Strony, którego jest obywatelem lub stałym rezydentem, korzysta wyłącznie z następujących przywilejów i immunitetów, w zakresie niezbędnym do stawiania się przed Trybunałem:
 - (i) immunitetu od zatrzymania lub aresztowania;
 - (ii) immunitetu jurysdykcyjnego w odniesieniu do wypowiedzi ustnych lub pisemnych oraz wszelkich czynności podejmowanych przez tę osobę w związku ze stawieniem się przed Trybunałem, również po stawieniu się przed Trybunałem.

Artykuł 24

Współpraca z władzami Państw-Stron

1. Trybunał będzie współpracował przez cały czas z właściwymi organami Państw-Stron celem ułatwienia wykonywania ich prawa oraz zapobiegania nadużyciom związanym z przywilejami, immunitetami i ułatwieniami określonymi w niniejszej Umowie.
2. Bez uszczerbku dla ich przywilejów i immunitetów, obowiązkiem wszystkich osób, którym przysługują one na podstawie niniejszej Umowy, jest przestrzeganie prawa Państwa-Strony, na którego terytorium takie osoby mogą przebywać w sprawach urzędowych Trybunału albo przez którego terytorium mogą przejeżdżać w związku z takimi sprawami. Osoby te mają także obowiązek nie ingerowania w wewnętrzne sprawy tego Państwa.

Artykuł 25

Uchylenie przywilejów i immunitetów określonych w artykułach 13 i 14

Przywileje i immunitety określone w artykułach 13 i 14 niniejszej Umowy są przyznawane przedstawicielom państw i organizacji międzyrządowych nie dla osobistych korzyści takich osób, lecz po to, by chronić niezależność wykonywania ich funkcji w związku z pracą Zgromadzenia, jego organów pomocniczych i Trybunału. Z tego powodu, Państwa-Strony mają nie tylko prawo, ale obowiązek uchylenia przywilejów i immunitetów swych przedstawicieli w każdym przypadku, w którym w opinii tych państw utrudniałyby one wymiar sprawiedliwości i mogą być uchylone bez uszczerbku dla celu, w jakim przywileje i immunitety są przyznawane. Państwa niebędące stronami niniejszej Umowy i organizacje międzyrządowe korzystają z przywilejów i immunitetów określonych w artykułach 13 i 14 niniejszej Umowy przy założeniu, że podejmują takie samo zobowiązanie dotyczące ich uchylenia.

Artykuł 26

Uchylenie przywilejów i immunitetów określonych w artykułach 15 - 22

1. Przywileje i immunitety określone w artykułach 15-22 niniejszej Umowy są przyznawane w interesie prawidłowego wymierzania sprawiedliwości, nie zaś dla osobistej korzyści osób, których dotyczą. Takie przywileje i immunitety mogą być uchylone zgodnie z artykułem 48 ustęp 5 Statutu i z postanowieniami niniejszego artykułu, a obowiązek takiego działania istnieje w każdym przypadku, w którym utrudniałyby one wymiar sprawiedliwości i mogą być uchylone bez uszczerbku dla celu, w jakim są przyznawane.
2. Przywileje i immunitety mogą zostać uchylone:
 - (a) w przypadku sędziego lub Prokuratora, bezwzględną większością głosów sędziów;
 - (b) w przypadku Sekretarza, przez Prezydium;

- (c) w przypadku Wiceprokuratora i członka personelu Urzędu Prokuratora, przez Prokuratora;
- (d) w przypadku Zastępcy Sekretarza i członka personelu Sekretariatu, przez Sekretarza;
- (e) w przypadku członka personelu, o którym mowa w artykule 17, przez szefa organu Trybunału zatrudniającego taki personel;
- (f) w przypadku adwokata i osób pomagających adwokatowi obrony, przez Prezydium;
- (g) w przypadku świadków albo pokrzywdzonych, przez Prezydium;
- (h) w przypadku biegłych, przez szefa organu Trybunału, który powołał biegłego;
- (i) w przypadku innych osób, których obecność w siedzibie Trybunału jest wymagana, przez Prezydium.

Artykuł 27 **Ubezpieczenie społeczne**

Od dnia, w którym Trybunał ustanawia system ubezpieczenia społecznego, osoby, o których mowa w artykułach 15, 16 i 17, w odniesieniu do usług świadczonych na rzecz Trybunału, są zwolnione z wszelkich obowiązkowych wpłat do krajowych systemów ubezpieczeń społecznych.

Artykuł 28 **Powiadamianie**

Sekretarz informuje okresowo wszystkie Państwa-Strony o kategoriach i nazwiskach sędziów, Prokuratora, Wiceprokuratorów, Sekretarza, Zastępców Sekretarza, personelu Urzędu Prokuratora, personelu Sekretariatu i adwokata, do których mają zastosowanie postanowienia niniejszej Umowy. Sekretarz informuje również wszystkie Państwa-Strony o wszelkich zmianach w statusie tych osób.

Artykuł 29 ***Laissez-passer***

Państwa-Strony uznają i akceptują *laissez-passer* Organizacji Narodów Zjednoczonych lub dokument podróży wydawany przez Trybunał sędziom, Prokuratorowi, Wiceprokuratorom, Sekretarzowi, Zastępcy Sekretarza, personelowi Urzędu Prokuratora i personelowi Sekretariatu, jako ważne dokumenty podróży.

Artykuł 30 **Wizy**

Państwa-Strony załatwiają możliwie najszybciej i nieodpłatnie sprawy wniosków wizowych lub o zezwolenie na wjazd / wyjazd, jeśli takie wizy lub zezwolenia są wymagane, składanych przez wszelkie osoby będące posiadaczami *laissez-passer* Organizacji Narodów Zjednoczonych lub dokumentu podróжного wydawanego przez Trybunał, jak również przez osoby o których mowa w artykułach 18 - 22 niniejszej Umowy, posiadające wydane przez Trybunał świadectwo potwierdzające, że podróżują w sprawach urzędowych Trybunału.

Artykuł 31

Rozstrzygnięcie sporów ze stronami trzecimi

Trybunał, bez uszczerbku dla określonych w Statucie praw i obowiązków Zgromadzenia, ustanawia przepisy dla odpowiednich sposobów rozstrzygnięcia:

- (a) sporów wynikających z kontraktów i innych sporów prawa prywatnego, których Trybunał jest stroną;
- (b) sporów obejmujących jakąkolwiek osobę wymienioną w niniejszej Umowie, która, z uwagi na swe oficjalne stanowisko lub funkcję związaną z Trybunałem, korzysta z immunitetu, o ile taki immunitet nie został uchylony.

Artykuł 32

Rozstrzygnięcie sporów dotyczących wykładni lub stosowania niniejszej Umowy

1. Wszelkie spory dotyczące wykładni lub stosowania niniejszej Umowy, pomiędzy dwoma lub większą liczbą Państw-Stron albo pomiędzy Trybunałem a Państwem-Stroną, rozstrzygane są w drodze konsultacji, negocjacji lub w inny uzgodniony sposób.

2. Jeśli spór nie zostanie rozstrzygnięty zgodnie z ustępem 1 niniejszego artykułu w ciągu trzech miesięcy od złożenia pisemnego wniosku o takie rozstrzygnięcie przez jedną z jego stron, przekazuje się go na żądanie którejkolwiek strony do sądu arbitrażowego, w trybie określonym w ustępach 3 - 6 niniejszego artykułu.

3. Sąd arbitrażowy składa się z trzech członków: po jednym wybranym przez każdą ze stron sporu oraz trzeciego, który jest przewodniczącym sądu, wybranego przez pozostałych dwóch członków. Jeśli strona nie wyznacza członka sądu w ciągu dwóch miesięcy od wyznaczenia członka sądu przez drugą stronę, ta druga strona może się zwrócić do prezesa Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości o jego wyznaczenie. Jeśli dwóch pierwszych członków nie dochodzi do porozumienia co do wyznaczenia przewodniczącego sądu w ciągu dwóch miesięcy od ich wyznaczenia, każda strona może się zwrócić do prezesa Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości o wyznaczenie przewodniczącego.

4. Jeśli strony sporu nie uzgodnią inaczej, sąd arbitrażowy określa swą procedurę, a koszty postępowania ponoszą strony w wysokości określonej przez sąd.

5. Sąd arbitrażowy, który orzeka większością głosów, rozstrzyga spór na podstawie postanowień niniejszej Umowy i mających zastosowanie norm prawa międzynarodowego. Orzeczenie sądu arbitrażowego jest ostateczne i wiąże strony sporu.

6. Treść orzeczenia sądu arbitrażowego podawana jest do wiadomości stron sporu, Sekretarza i Sekretarza Generalnego.

Artykuł 33

Stosowanie niniejszej Umowy

Umowa niniejsza nie narusza stosownych norm prawa międzynarodowego, w tym międzynarodowego prawa humanitarnego.

Artykuł 34

Podpisanie, ratyfikacja, przyjęcie, zatwierdzenie albo przystąpienie

1. Umowa niniejsza będzie otwarta do podpisu dla wszystkich państw od dnia 10 września 2002 r. do dnia 30 czerwca 2004 r. w siedzibie Organizacji Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku.
2. Umowa niniejsza podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu przez państwa sygnatariuszy. Dokumenty ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia składa się u Sekretarza Generalnego.
3. Umowa niniejsza pozostaje otwarta do przystąpienia dla wszystkich państw. Dokumenty przystąpienia składa się u Sekretarza Generalnego.

Artykuł 35

Wejście w życie

1. Umowa niniejsza wchodzi w życie trzydzieści dni po dniu złożenia u Sekretarza Generalnego dziesiątego dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia.
2. Dla Państwa-Strony, które ratyfikowało, przyjęło, zatwierdziło lub przystąpiło do niniejszej Umowy po złożeniu dziesiątego dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, Umowa wchodzi w życie trzydziestego dnia po złożeniu u Sekretarza Generalnego dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia przez to Państwo.

Artykuł 36

Zmiany Umowy

1. Każde Państwo-Strona może, w drodze pisemnego powiadomienia skierowanego do Sekretariatu Zgromadzenia, zaproponować zmianę niniejszej Umowy. Sekretariat przekazuje takie powiadomienie do wszystkich Państw-Stron i do Biura Zgromadzenia, z prośbą o zawiadomienie Sekretariatu przez Państwa-Strony, czy są za zwołaniem Konferencji Rewizyjnej Państw-Stron celem omówienia takiej propozycji.
2. Jeśli w ciągu trzech miesięcy od dnia przekazania powiadomienia przez Sekretariat Zgromadzenia, większość Państw-Stron zawiadomi Sekretarza, że jest za zwołaniem Konferencji Rewizyjnej, Sekretariat poinformuje Biuro Zgromadzenia w celu zwołania takiej konferencji w powiązaniu z najbliższym zwyczajnym lub nadzwyczajnym posiedzeniem Zgromadzenia.
3. Przyjęcie zmiany, co do której konsensus nie może zostać osiągnięty, wymaga większości dwóch trzecich głosów Państw-Stron obecnych i głosujących, pod warunkiem obecności większości Państw-Stron.
4. Biuro Zgromadzenia niezwłocznie zawiadomi Sekretarza Generalnego o każdej zmianie przyjętej przez Państwa-Strony na Konferencji Rewizyjnej. Sekretarz Generalny przekaze wszystkim Państwom-Stronom i państwom sygnatariuszom każdą zmianę przyjętą na Konferencji Rewizyjnej.
5. Zmiana wchodzi w życie, w stosunku do Państw-Stron, które ją ratyfikowały lub przyjęły, sześćdziesiąt dni po złożeniu dokumentów ratyfikacji lub przyjęcia u Sekretarza Generalnego przez dwie trzecie Państw, które były Stronami w dniu przyjęcia zmiany.

6. Dla każdego Państwa-Strony ratyfikującego lub przyjmującego zmianę po złożeniu wymaganej liczby dokumentów ratyfikacji lub przyjęcia, zmiana wchodzi w życie sześćdziesiątego dnia od złożenia przez to Państwo dokumentu ratyfikacji lub przyjęcia.

7. Państwo, które staje się Stroną niniejszej Umowy po wejściu w życie zmiany zgodnie z ustępem 5, jeśli Państwo to nie wyraża innego zamiaru:

- (a) uważa się za Stronę niniejszej Umowy w brzmieniu uwzględniającym zmianę; oraz
- (b) uważa się za Stronę niezmienionej Umowy w odniesieniu do każdego Państwa-Strony, które nie jest związane zmianą.

Artykuł 37 Wypowiedzenie

1. Państwo-Strona może, w drodze pisemnej notyfikacji skierowanej do Sekretarza Generalnego, wypowiedzieć niniejszą Umowę. Wypowiedzenie staje się skuteczne z upływem roku od otrzymania notyfikacji, chyba że notyfikacja określa późniejszą datę.

2. Wypowiedzenie nie wpływa na obowiązek Państwa-Strony do wypełnienia jakiegokolwiek zobowiązania zawartego w niniejszej Umowie, które zgodnie z prawem międzynarodowym ciążyłoby na takim państwie niezależnie od niniejszej Umowy.

Artykuł 38 Depozytariusz

Depozytariuszem niniejszej Umowy jest Sekretarz Generalny.

Artykuł 39 Teksty autentyczne

Oryginał niniejszej Umowy, którego teksty w językach arabskim, chińskim, angielskim, francuskim, rosyjskim i hiszpańskim są jednakowo autentyczne, składa się u Sekretarza Generalnego.

Na dowód czego, niżej podpisani, należycie w tym celu upoważnieni, podpisali niniejszą Umowę.